

AKTSIASELTSI ALARA NÕUKOGU ARUANNE

AS-i 2025. majandusaasta aruande kohta esitamiseks üldkoosolekule

AS ALARA nõukogu koosseisus Tarmo Lindemann (esimees), Kalle Viks ja Birgit Parmas esitab üldkoosolekule kinnitamiseks AS ALARA 2025. majandusaasta aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku.

1. Ülevaade äriühingu tegevusest

AS ALARA põhitegevus on Paldiski endise tuumaobjekti haldamine ja saastusest puhastamine, radioaktiivsete jäätmete käitlemise projektide väljatöötamine ja rakendamine ning Eestis tekkivate radioaktiivsete jäätmete käitlemine ja ladustamine. Lisaks haldab äriühing Vaivara ohtlike jäätmete käitluskeskust ning korraldab ohtlike jäätmete vastuvõttu ja käitlemist.

AS-i tegevust radioaktiivsete jäätmete käitlemise valdkonnas finantseeritakse peamiselt riigieelarvest sihtotstarbelise toetuse kaudu. 2025. aastal oli toetuse maht 444 600 eurot. Selle eest osutas AS Paldiski endise tuumaobjekti haldamise, omanikuta kiirgusallikate ohutustamiseks valmisoleku tagamise ning radioaktiivsete jäätmete vaheladustamise ja lõppladustuspaiga rajamise ettevalmistamise teenust. Kuni 2025. aasta lõpuni hõlmas see ka Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla haldamist.

Lisaks kasutati 2025. aastal SA Keskkonnainvesteeringute Keskus vahendeid Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla likvideerimiseks, Paldiski endise tuumaobjekti kahe reaktorisektsiooni likvideerimise ja radioaktiivsete jäätmete lõpphoidla rajamise mõjude hindamiseks ning saastunud metallijäätmete sulatamiseks. Ioniseeriva kiirguse mõõteseadmete kalibreerimiskeskuse rajamiseks kasutati nii SA Keskkonnainvesteeringute Keskus kui ka Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri vahendeid.

Radioaktiivsete jäätmete käitlemise valdkonnas teeniti 2025. aastal müügitulu 43 920 eurot, peamiselt teistes ettevõtetes ning tervishoiu- ja teadusasutustes tekkivate radioaktiivsete jäätmete käitlemise, ladustamise ja transpordi teenustest.

AS-il on radioaktiivsete jäätmete käitlemise valdkonnas vajalikud kiirgustegevusload. Nende alusel on äriühingul Eestis ainuõigus kiirgustegevuseks Paldiski endisel tuumaobjektil. Samuti oli AS-il kuni Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla likvideerimise lõpuleviimise ja maa-ala vabastamiseni 2025. aasta lõpus kiirgustegevusluba Tammiku hoidla käitamiseks. Lisaks omab AS lube radioaktiivse aine riigisiseseks veoks ning ioniseeriva kiirguse mõõteseadmete kalibreerimiseks kasutatava kiiritusseadme ja kiirgusallikate kasutamiseks.

Ohtlike jäätmete käitlemise valdkonnas omab AS alates 2025. aastast Eesti ainsat ohtlike jäätmete ladestuspaika Vaivara OJKK-s ning selle käitamiseks vajalikku keskkonnakompleksluba. Objekti AS-i omandisse andmisel eraldati riigi poolt toetuslepingu alusel ühekordset tegevustoetust summas 500 000 eurot ning investeeringutoetust täitunud ladestusala sulgemiseks ja Vaivara OJKK laiendamiseks kokku 4 320 000 eurot. Vaivara OJKK käitamine peab edaspidi olema isemajandav.

2025. aastal võeti Vaivara OJKK-s vastu 1930 tonni ohtlikke jäätmehoidla, millest ladestati 619 tonni. Nendest tegevustest teeniti müügitulu kokku 395 996 eurot.

AS ALARA kõik aktsiad kuuluvad riigile ning äriühing kuulub Kliimaministeeriumi valitsemisalasse.

2. 2025. aasta olulisemad tööd

1. Paldiski endise tuumaobjekti ja Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla haldamine, sealhulgas kiirgusohutuse ja turvalisuse tagamine.
2. Radioaktiivselt saastatud rajatiste desaktiveerimis-, demontaaži- ja muude tööde tegemine Paldiski ja Tammiku objektidel.

3. Radioaktiivsete jäätmete käitlemine.
4. Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla likvideerimine.
5. Omanikuta kiirgusallikate ohutustamine ja selleks vajaliku valmisoleku tagamine.
6. Saastunud metallijäätmete sulatamine.
7. Ioniseeriva kiirguse mõõteseadmete kalibreerimiskeskuse arendamine ja käivitamine.
8. Lõppladestuspaiga asukoha iseloomustamiseks uuringute tegemine.
9. Vaivara OJKK täitunud ladestuskärgede ja ladestusala sulgemistööde tegemine.
10. Hangete korraldamine ja lepingute sõlmimine Vaivara OJKK uute ladestuskärgede rajamiseks (tööde lõpptähtaeg detsember 2026).
11. Vaivara OJKK, sealhulgas nõrgvee puhastussüsteemi haldamine ja hooldus ning vajalike remonditööde korraldamine.
12. Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteemi (EMAS) loomine ja juurutamine Vaivara OJKK-s.
13. Vaivara OJKK keskkonnakompleksloa muutmine seoses ladestusala sulgemise, uue ladestusala loastamise ja eelkäitlustehnoloogiate loastamisega.
14. Ohtlike jäätmete vastuvõtmine, ladustamine ja ladestamine; 2025. aastal võeti vastu kokku 1930 tonni ohtlikke jäätmeid, millest ladestati 619 tonni.

3. Investeeringud

2025. aasta investeeringuna soetati Vaivara OJKK-sse laadimis- ja heakorratöödeks väiketraktor summas 26 601 eurot.

4. Majandustulemused

2025. aasta eelarves planeeriti kasumiks 350 296 eurot. Majandusaasta lõppes 235 433 euro suuruse kasumiga. Erinevus tulenes sellest, et eelarves ei kajastunud saastunud metallijäätmete transpordiks vajalike konteinerite hankimise kulu summas 117 647 eurot.

5. Nõukogu tegevus aruandeaastal

2025. aasta majandusaastal kuulusid nõukogusse Tarmo Lindemann, Kalle Viks ja Reelika Runnel (kuni 9. märtsini 2025) / Birgit Parmas (alates 10. märtsist 2025).

2025. aastal toimus viis nõukogu koosolekut. Aruandeperioodil planeeris, korraldas ja teostas nõukogu järelevalvet muu hulgas järgmiselt:

1. võttis teadmiseks AS ALARA aruande 2024. aasta teisel poolaastal ja 2024. aastal tervikuna riigile vajalike teenuste osutamisest ning sihtotstarbelise toetuse kasutamisest vastavalt lepingule nr 1.8-7/23-103, mis on sõlmitud 23. veebruaril 2023;
2. kiitis heaks 2024. aasta teise poolaasta ja 2024. aasta majandustulemused;
3. kinnitas 2024. aasta majandusaasta raamatupidamise aastaaruande auditi plaani;
4. kinnitas 2025. aasta eelarve (eelarve, investeeringute eelarve, rahavoogude eelarve ja tegevuskava);
5. kiitis heaks 2024. majandusaasta aruande;
6. võttis teadmiseks audiitorettevõtja kontrolliaruande AS-i saldoandmiku õigsuse kohta seisuga 31.12.2024;
7. võttis teadmiseks audiitorettevõtja aruande AS-i 2024. aasta korrupsiooniohtu ennetavate meetmete ja seotud osapooltega tehtud tehingute kontrollimisest;
8. kinnitas 2024. aasta nõukogu aruande;
9. kiitis heaks AS-i 2025. aasta eelarve muudatused;

10. kinnitas AS-i eelarve prognoosi perioodiks 2025–2029;
11. kinnitas AS-i 2025. aasta finantsplaani;
12. kiitis heaks 2025. aasta esimese poolaasta majandustulemused;
13. andis nõusoleku kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise ja mõjude hindamise läbiviimise kulude kandmise lepingu lõpetamiseks ning uue lepingu sõlmimiseks.

Nõukogu liikmete tasud 2025. aastal olid järgmised:

- Tarmo Lindemann – 9600 eurot
- Birgit Parmas – 2000 eurot
- Kalle Viks – 2400 eurot
- Reelika Runnel – 400 eurot

Nõukogu liikmete tasud kokku moodustasid 2025. aastal 14 400 eurot.

6. Juhatus ja töötajad

Äriühingu igapäevast majandustegevust juhtis 2025. aastal juhatuse liige Ilmar Puskar. 2025. aastal oli äriühingus 11 töötajat. Juhatusel liikme tasu moodustas 2025. aastal kokku 60 000 eurot.

Nõukogu hinnangul oli juhatuse liikme töö tulemuslik. Juhatusel liige täitis oma tööülesandeid kohusetundlikult, professionaalselt ja eesmärgipäraselt. Tema juhtimisel oli ettevõtte igapäevane tegevus stabiilne ning seatud majandus- ja tegevuseesmärgid saavutati valdavalt osas. Samuti panustas ta ettevõtte arengusse, tagas töökorralduse tõhusa toimimise ning esindas ettevõtet korrektselt ja usaldusväärset.

7. Kasumi jaotamise ettepanek

AS ALARA eelmiste perioodide jaotamata kasum seisuga 31.12.2025 on 395 788 eurot.

Nõukogu toetab juhatuse ettepanekut kinnitada 2025. aasta kasum summas 235 433 eurot ning eraldada sellest 1/20 reservkapitali. Vaba omakapital summas 619 449 eurot jätta jaotamata.

Võimaliku hädaolukorra likvideerimiseks on vajalik reserv, mida saab kasutada võimaliku kiirgushädaolukorra lahendamiseks Paldiski endisel tuumaobjektis seoses AS-i kiirgustegevusega. Ekspert hinnangu alusel võib sellise hädaolukorra maksumus sõltuvalt olukorra spetsiifikast ulatuda kuni 1,8 miljoni euroni. Võimaliku saastuse leviku kiireks piiramiseks on reeglina vajalik rakendada viivitamata meetmeid, mis võivad eeldada koheseid kulutusi materjalide, seadmete ja muude vahendite soetamiseks. Ilma vähemalt 500 000 euro suuruse reservita ei pruugi AS olla võimeline hädaolukorda vajalikul määral likvideerima.

8. 2026. aasta olulisemad planeeritud tegevused

8.1. Radioaktiivsete jäätmete käitlemine

1. Paldiski endise tuumaobjekti haldamine ning selle ohutuse ja turvalisuse tagamine.

2. Paldiski objekti varasemate radioaktiivsete jäätmete käitlemise projektide käigus kogutud jäätmete täiendavad kiirgusuuringud, saastusest puhastamine, vabastamine ning teistelt asutustelt vastu võetud radioaktiivsete jäätmete käitlemine. Samuti Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla betoonjäätmete iseloomustamine ja vabastamine.

3. Radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõppladustamiseks vajalike käitlustoimingute tegemine ning ümber sulatatud saastunud metallijäätmete iseloomustamine ja lõppladustamiseks ettevalmistamine jäätmete tagastamisel.

4. Keskkonna- ja kiirgusseire tegemine Paldiski objektis ning vajaduse korral seiretulemustest lähtuvate meetmekavade koostamine ja rakendamine.

5. Omanikuta kiirgusallikate ohutustamine ja selleks vajaliku valmisoleku tagamine.
6. Ioniseeriva kiirguse mõõteseadmete kalibreerimisteenuse osutamine ning teenuse akrediteerimine.
7. RAJALA tegevuste raames sisendi andmine kohaliku omavalitsuse üksusele lõppladustuspaiga asukoha eriplaneeringu detailse lahenduse väljatöötamiseks, sealhulgas taimestiku ja kliimatiliste tingimuste uuringu korraldamiseks vajaliku hanke ettevalmistamine ning hüdrooloogilise alanduslehtri modelleerimise hanke korraldamine.
8. Kasutusest välja langenud kiirgusallikate taaskasutamise projektis osalemine, et taaskasutada AS-is hoiustatavad raadium-226 sisaldavad kiirgusallikad meditsiinis vajalike radioaktiivsete isotoopide tootmiseks. Projekti tulemusena väheneks lõppladustamist vajavate radioaktiivsete jäätmete maht.

8.2. Ohtlike jäätmete käitlemine

1. Investeeringutoetuse kasutamine.

1.1. Uute kärgede projekteerimis- ja ehitustööde tegemine.

1.2. Ladestamiseks vajalike eelkäitlustehnoloogiate projekteerimine ja ehitamine

1.3. Heitveepuhastussüsteemi parendamine.

2. Ladestatavate jäätmete vastuvõtu ja ladestamise korraldamine. Planeeritud on vastu võtta vähemalt 2300 tonni ohtlikke jäätmeid, milleks vajalikud lepingud on sõlmitud.

3. EMASi taotlemine. 21. jaanuaril 2026 esitati materjalid tõendamisasutusele auditi tegemiseks, 27. jaanuaril 2026 toimus kohapealne audit Vaivara OJKK-s ning EMAS-sertifikaadi väljastamine on kavandatud aprill 2026.

4. Keskkonnakompleksloa muutmine seoses uute ladestusalade laiendusega ning vajadusega lisada loasse uued tehnoloogiad. 2025. aasta detsembris võeti taotlus menetlusse.

5. Vaivara OJKK haldamine, eelkäitlusliinide valmimisel täiendavate töötajate värbamine ning rajatiste ja tehnika hooldus ja parendamine.

Ülalnimetatud tööde tegemiseks on AS-ile ALARA eraldatud riigieelarvest sihtotstarbelist toetust kokku 465 011 eurot, millest radioaktiivsete jäätmete vahe- ja lõppladustamiseks 430 560 eurot ning Vaivara OJKK ohtlike jäätmete käitlemisega seotud tegevusteks 34 451 eurot.

Projekti „Saastunud metallijäätmete sulatamine” täitmiseks kasutatakse 2026. aastal KIKi projektitoetuse vahendeid kokku 1 575 669 euro ulatuses.

2026. aastal on planeeritud KIKi toetuste sihtotstarbeline eraldamine AS-ile ALARA kokku 409 989 eurot lõppladustuspaiga asukoha iseloomustamiseks vajalike uuringute tegemiseks, kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu detailse lahenduse väljatöötamiseks, radioaktiivsete jäätmete vabastamiseks, omanikuta kiirgusallikate ohutustamiseks ning radioaktiivsete jäätmete käitlemiseks.

Vaivara OJKK laiendamiseks ja parendamiseks eraldati sihtfinantseeringuna 2025. aastal 4 000 000 eurot (koos käibemaksuga) investeeringutoetust. Sellest 2 969 800 eurot on arvestatud ka 2026. aasta eelarves tuluna, kuna investeeringuks vajalik leping on sõlmitud ning rajatav põhivara võetakse kasutusse hiljemalt 2026. aasta lõpuks.

AS-i müügi- ja finantstuludeks on 2026. aastal kokku planeeritud 648 000 eurot.

9. Omaniku ootuste täitmine

14. mail 2025 kinnitatud omaniku ootuste kohaselt on omanik seadnud AS-ile ALARA järgmised ülesanded:

1. radioaktiivsete jäätmete käitlemine inimestele ja keskkonnale ohutul viisil, arvestades kaasnevaid sotsiaalseid ja majanduslikke mõjusid;

2. valmisoleku tagamine radioaktiivse saastuse hädaolukordadeks Paldiski ja Tammiku objektidel ning osalemine kiirgushädaolukordadeks valmisoleku võimekuse arendamisel Eestis tervikuna, sealhulgas omanikuta kiirgusallikate ohutustamisel;
 3. Eesti ettevõtetes ning tervishoiu- ja teadusasutustes tekkivate radioaktiivsete jäätmete vastuvõtmine nende käitlemiseks ja hoiustamiseks;
 4. koostöös omanikuga radioaktiivsete jäätmete iseloomustamise ja vabastamise süsteemi väljatöötamine ja rakendamine;
 5. rahastuse olemasolul Paldiski endisel tuumaobjektil asuva kahe reaktorisektsiooni lammutamisega seotud keskkonnakaitseliste, tehniliste ja muude analüüside ning uuringute alustamine;
 6. rahastuse olemasolul radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga planeerimiseks ja ehitamiseks vajalike uuringute ja eeltegevuste tegemine, sealhulgas planeeringuprotsessis osalemine ja tegevuslubade taotlemine;
 7. ohtlike jäätmete vastuvõtu, ladustamise, ladestamiseks ettevalmistamise ja ladestamise korraldamine Vaivara OJKK-s inimese tervisele ja ümbritsevale keskkonnale ohutul viisil;
 8. ohtlike jäätmete pikaajalise vastuvõtu, ladustamise ja ladestamise võimekuse tagamine Eestis, sealhulgas uute ladestuskärgede projekteerimine ja ehitamine;
 9. Vaivara OJKK keskkonnaohutuse tagamine;
 10. tagamine, et ohtlike jäätmete prügilas ladestatakse ainult selliseid jäätmeliike, millele puudub alternatiivne käitlusvõimalus;
 11. kiirgusmõõteseadmete kalibreerimiskeskuse rajamine eesmärgiga luua võimekus kõigi Eestis kasutatavate, toodetavate ja edasi müüdvate kiirgusmõõteseadmete kalibreerimiseks.
- Nõukogu hinnangul vastasid AS ALARA tegevused 2025. aastal ning 2026. aastaks kavandatud tegevused omaniku ootustele ning omaniku ootused on täidetud.

10. Põhjendus riigi osaluse säilitamise vajaduse kohta

1. AS ALARA põhiülesanne on minevikupärandina riigi vastutusse antud Paldiski endise tuumaobjekti haldamine ja ohutustamine.
2. AS ALARA võtab teistelt asutustelt ja ettevõtetelt vastu radioaktiivseid jäätmeid nende käitlemiseks ja vaheladustamiseks, täites seeläbi rahvusvahelisi ja Euroopa Liidu nõudeid radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja vaheladustamise valdkonnas. Sellest teenitav tulu on väike võrreldes kuludega, mis on vajalikud Paldiski objekti halduseks ning desaktiveerimis- ja demontaažitööde tegemiseks.
3. AS ALARA on Eestis ainus ettevõtte, kellel on kiirgustegevusluba tööstuses ning tervishoiu- ja teadusasutustes tekkivate radioaktiivsete jäätmete käitlemiseks. Samuti omab äriühing ainsana piisavat oskusteavet omanikuta kiirgusallikate ohutustamiseks.
4. AS ALARA omab ja haldab Vaivara ohtlike jäätmete käitluskeskust, mis on ainus prügila Eestis, kus on võimalik ladestada selliseid ohtlikke jäätmeid, millele puudub alternatiivne käitlusvõimalus.
5. AS ALARA on keskvalitsusse kuuluv riigi osalusega äriühing riigieelarve seaduse tähenduses.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Lindemann

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Viks

(allkirjastatud digitaalselt)

Birgit Parmas